

ÜKS

Peainspektor Malcolm Halloran surus jala tugevasti musta Fiat Linea gaasipedaalile ja kihutas Esk Valley vanglasse juhatavast teeviidast mööda.

Kolm miili.

Kolm miili kaledat nõmmemaastikku, enne kui ta läpatanud õhuga külastustoas oma naise mõrtsukale jälle silma vaatab.

Siis teab ta kindlasti, kas Jeremy Kerril on õnnestunud lausa trellide tagant veelkord tappa.

Halloran püüdis rahulikult hingata, sest see mõte tegi nii mitmel viisil haiget. See asi pidi ju lõppenud olema. Kas Kerr oli leidnud uue tapmisviisi – kellegi teise kaudu? Kui nii, siis kuidas suudab ta häbistatud ja vangistatud Kerri seda tunnistama panna? Temasugustel puudus vanglast vabanemise võimalus, pakkugu ta kui tahes palju informatsiooni. Sellegipoolest oli Halloranil vaja leida moodus temast tõe välja pigistamiseks. Viimane kord oli Kerril õnnestunud seitse elu võtta, enne kui Halloran oli ühel õhtul silmanud tema riulis raamatut anglosaksi jumalatest. Kui tal poleks olnud meeleheitlikku soovi pärast oma naise tapmist juhtum lõpetada, siis võib-olla polekski ta seda raamatut nõmme-matkamisest ja sõjaajaloost rääkivate süütute köidete vahel silmanud. Kerri kolmanda ohvri peopessa oli lõigatud üks raamatuseljal kujutatud ruunidest; sellest oli saanud esimene raasuke, mis oli lõpuks viinud rituaalmõrvarist lähedase kolleegi süüdimõistmiseni. Kui Kerr oli mingil moel süüdi veel ühe süütu elu lõppemises, pidi Halloran tegema kõik selleks, et laipu rohkem juurde ei tuleks.

Peas tormlevatest küsimustest meeleheitlikult pääseda soovides püüdis mees selle asemel keskenduda tuuleklaasist mööda vilksatavale purpursele kanarbikule, kinnitades pilgu sinna, kus kilpjalad õrna pastellsinise hahetava juunitaevaga kohtusid. Kuid isegi kesksuvisel nõmme vaimustavad värvid ei suutnud ta tähelepanu köita ega unustada stseeni, mis oli pisut rohkem kui kolme tunni eest Yorki politseijaoskonnas tema silme ees lahti rullunud.

Halloran ohkas raskelt. See päev ei olnud pidanud niisuguseks kujunema. Esiteks ootas teda vaba pühapäev. Aga mitte ainult. Ta oleks pidanud hommiku koos Kittiga voodis veetma. Pärast kuut kuud Hallorani-poolset tõestamist, et ta naise usaldust väärrib, oli too end täielikult talle andnud. Enne kui Halloran üldse sai mõeldagi ihade väljendamisele, mida ta oli teiste intiimpartnerite eest varjanud, oli väga oluline Kittile näidata, kui hell ta oma südames on. Seepärast oli ta, kui nad paari kuu eest voodipartneriteks olid saanud, võtnud asja alguses väga aeglaselt ja õrnalt. Näidanud, et talle on peamine ühendus selle uue, harukordse inimesega, kes oli tema ellu tulnud. Eelmisel õhtul aga oli ta viimaks ometi saanud Kittiga teha seda, mida oli tahtnud nende esimesest kohtumisest saadik – või vähemalt natukest sellest.

Halloranile meenus Kitti sensuaalne naeratus, kui ta naise randmed oma püksirihmaga kinni oli köitnud. Ta peaks praegugi Kitti juures olema, talle ettepanekuid kõrva sosistama ja vaatama, kuidas naise kulmud teeseldud vapustuses kerkivad. Selle asemel aga oli ta siin, keset nõmme, ja jahtis minevikuvaime.

Mees raputas mõtteid eemale peletada püüdes pead. Ta oli jätnud padjale kirjakese, milles andis Kittile teada, kui palju eelmine õhtu talle tähendas ja et teda oli tööle kutsutud. Kuid mõeldes sellele, mida nad kahekesi olid jaganud, oleks ta tahtnud naisele helistada. Tema häält kuulda ja talle toimuvast rääkida. Ent soovile järele andmine oleks teda ehk sundinud veel kord kaaluma seda, mida ta teha kavatses, ja seda ei saanud Halloran

lubada. Ta oli otsustanud, maksku mis maksab, veelkord Jeremy Kerrile otsa vaadata.

Auto sõitis üle madala künkatiipu ja tee ääres ilmus nähtavale Hole of Horcum, Levishami orus paiknev saja kahekümne meetri sügavune nõgu. Kohalik legend rääkis, et selle oli loonud hiiglane, kes oma naisega vaieldes oli haaranud maast peotäie pinnast, et teda sellega visata. Tegelikult aga oli nõo autoriks mööda mäekülge alla voolates maastikku tuhandete aastate jooksul aeglaselt kujundanud vesi. Tunne, et sind seestpoolt õnestatakse, et mingi ürgne jõud aina koguneb ja erodeerib ära selle, kes sa kunagi olid, oli Halloranile tuttavam, kui ta oleks iial tunnistada tahtnud.

Ta polnud abikaasa surma üle avalikult nutnud. Isegi mitte matustel. Kuid oli olnud palju hiliseid õhtuid, kui ta oli viskipudeli kutsele järele andnud ja üksinduses endal leinata lubanud. Enne praegust hommikut oli ta suutnud end veenda, et on need sünged ajad viimaks selja taha jätnud, kuid ta oli eksinud.

Nõmmemaastikku lõikuva sügaviku serva mööda edasi liikudes sõitis Halloran järgmisest künkast üles. Seekord nägi ta enda ees lühikest teelõiku ja vähem kui miili kaugusel pikka liivakarva hoonet. Ta kortsutas kulmu ja tundis, kuidas süda kiiremini lööma hakkas. Kas õhus oli tunda Kamala parfüümi? Ta hingas veelkord sügavalt sisse. Ei. Võimatu. Naise lõhna viimasedki riismed olid ta elust juba ammu kadunud. Kui aus olla, siis peale koos muude nipsasjakestega ühte karpi suletud ja Yorki maja pööningule viidud abielusõrmuse polnud ühtki märki sellest, et Halloranil oli kunagi naine olnud. Kuid ometi oli praegu ilmeksimatult tunda kerget jasmiiini- ja virsikulõhna. Halloran lasi akna alla, tervitades jaheadat hommikuõhku, ja hõõrus otsekui halvast unenäost ärgata püüdes nägu.

Ta vaatas kella: seitse nelikümmend.

Kutse jaoskonda oli telefoni suminal saabunud pisut pärast nelja. Kitt oli nii sügavalt maganud, et mees polnud tahtnud teda mingi hinna eest äratada. Kui ta töö juurde jõudis, olid kõik teda juba ees oodanud: ülemkomissar Ricci ning uurijad Banks ja Redmond. Ta ei unusta iial ilmet nende silmis, kui ta sisse astus, uudist, mille nad talle teatasid, ega tema enda hoolimatut reaktsiooni sellele, mida Riccil oli öelda. Ta oli kindel, et oli oma raevuhoos näinud Ricci silmis vilksatavat hirmu. Seda ei saanud naisele ka pahaks panna. Ta oli oma käitumisega iseendalegi hirmu peale ajanud; vaja oli end enne Kerriga kohtumist kontrolli alla saada.

Halloran möödus ratturitest, kes olid just alustanud mis iganes suurejoonelist sõitu, mille nad mööda Inglismaa üht järsumat maastikku olid kavandanud. Ta polnud kunagi aru saanud, mis asi kiskus rattaga mööda järske mägesid sõitma – talle tundus see peaaegu hullumeelsusena, kuid sedasama oli Kitt arvanud ka tema hommikujooksu kohta.

„Huvitav, mille eest sa ära jooksed?“ tavatses ta vildakalt naeratades küsida, kui Halloran jooksukingi jalga vedas.

„Kindlasti mitte sinu eest,“ oli kõik, mida ta sellele vastata suutis.

Umbes minuti pärast näitas Halloran suunda vasakule löökauke täis teele, mis viis vange sees ja neile kätte maksta soovijaid väljas hoidva kõrge tugevdatud metalliaia juurde. Tavaliselt pidi vangi külastada sooviv politseinik täitma pabereid ja hüppama veel läbi mitme bürokraatiarõnga. Kui aga tegemist oli kõrgema politseiametnikuga, kel olid oma sidemed, oli ka võimalik võlgu jäädud teenet sisse nõuda. Kui Kerr temaga rääkida ei tahtnud, siis polnud midagi teha, ent miski ütles Halloranile, et Kerr ei laseks käest võimalust näha ja tõenäoliselt õrritada meest, kes ta vanglasse saatis.

Halloran vajutas turvakella, et vastuvõtulauas istuvale valvurile endast märku anda, ja hetk hiljem hakkas raudvärav

lahti sõitma. Kusagil selles hoones, vangivalvurite sammudest ja vahel ka mõne süüdimõistetud piinatud halast kajavatest pikkadest valgetest koridoridest moodustunud labürindis kühveldas Kerr parasjagu suhu vanglahommikusööki, teadmata, et teda ootab ees kohtumine mehega, kelle elu ta oli hävitada püüdnud. Mida täpselt ta oma naise mõrvariga silmitsi olles teha kavatseb, seda polnud Halloran veel otsustanud.

KAKS

Kui läänetiiva ülekuulamistoa uks krääksudes avanes, kiskus Hallorani sisemus sõlme. Ta tõstis aegamööda pilgu. Kerr, seljas vangladress, lähenes peaaegu ülbel kõnnakul. Halloran pani tähele, et dress oli bordoopunane – hüübinud vere värvi.

Halloran teadis, et Kerriga on kaasas kaks valvurit, kuid ta isegi ei vaadanud nende poole. Ta lihtsalt ei suutnud. Ta pilku haaras mees, kes vastutas tema elu pea peale pööramise eest viis aastat tagasi.

Üks oli selge – vanglatoit Kerrile ei sobinud. Ta oli märksa kõhnem kui Hallorani kõrval Eskdale'i jaoskonnas uurijana töötades. See oli olnud rahulik eksistents: tööasjad ja elu koos Kamalaga väikeses Irendale'i külas – enne kui Kerr naise surnuks kägistas. Kerri juuksed olid maha aetud, mistõttu ta kõrvad paistsid veel suuremad kui muidu. Ent hallikasrohelistes silmades oli sama külm ja tühi pilk, mis oli seal kogu aeg olnud, isegi juba enne seda, kui Halloran ta sarimõrvarina paljastas.

Kerr, suul üleolev muie, istus Hallorani vastu teisele poole lauda. Kuigi Halloran vaatas talle kogu aeg otsa, püüdis ta mitte

sellele keskenduda. Mehe näol oli ilme, mille peale peainspektor oleks ta hea meelega vaeseomaks peksnud, kuid nii rahuldust pakkuv kui see ka oluks, ei oleks süüdistus raske kehalise vigastuse tekitamises tal midagi saavutada aidanud. Kui Halloran tahtis tõe välja selgitada, pidi ta rahu säilitama ja keskenduma ainult ühele: meelitama Kerri reetma midagigi, mis annaks märku tema seosest eelmisel õhtul leitud laibaga.

„Lihtsalt koputage, kui olete temaga ühele poole saanud, söör,“ lausus üks Kerri saatjatest, enne kui pöördus ja väljus, kaaslane kannul.

Mehed silmitsesid teineteist hetke vaikides. Kerr arvas ilmselt, et Halloran kavatses kasutada sedasama ülekuulamistehnikat, mida nad kunagi olid koos kasutanud. Ootamist, kuni kahtlusalune enam vastu ei pea ja rääkima hakkab. Tema rääkima sundimist, et siis vahele lõigata ja näidata, kes olukorda valitseb. Tegelikult aga püüdis Halloran vaid Kerrist selgemat pilti saada. Näha mõnd märki, mis oleks reetnud Kerri üllatust või mis tahes muud reaktsiooni. Üleolev muie võis tähendada seda, et ta oli Hallorani külastust oodanud, aga samahästi võis see olla märgiks, et mehel polnud aimugi, mis toimub. Oli, kuidas oli, aga Kerr ilmselgelt tajus, et hetkel olid trumbid tema käes. Ta oli piisavalt nutikas, taipamaks, et Halloran poleks tema juurde tulnud, oluks tal mõni muu valik.

„Oled must puudust tundnud, Malc?“ küsis Kerr.

Sõlm Hallorani sisemuses tõmbus veel kröömikese võrra pingumale. Asi polnud mitte ainult meeldetuletuses, kui väga Kerri kähe hääl talle närvidele oli käinud. Sellest peale, kui Halloran oli alles põlvepikkune poisike, olid kõik teda alati Maliks kutsunud – kõik peale Kerri. Ainult tema oli leiutanud oma erilise hüüdnime. Unetutel öödel, kui Halloran oli lausa kinnismõtteliselt nende vahel toimunu üle arutlenud, oli ta mõelnud, kas see polnud mitte järjekordne manipulatsioon. Viis meelitada teda uskuma, et nende

vahel on ainulaadne side, ja niiviisi tema kahtlustusi vaigistada. Oli Kerr tõesti piisavalt hull uskumaks, et midagi sellest sõprusest oli alles jäänud? Või püüdis ta lihtsalt Hallorani vihale ajada?

„Lugesin lausa päevi.“

„Seda ma usun, jah. Vean kihla, et päeval, kui need väravad avanevad ja ma taas päikesepaistesse astun, oled sa mul vastas. Aga sul tuleb kaua oodata. Ise sa selle eest hoolitsesid.“

„Ära endast nii hästi ka arva. Ma pole sulle enam aastaid mõelnud.“

Kerr irtitas. „Oli muidki asju, millele mõelda, mis? Või ehk muid inimesi? Said endale juba uue naise? Ei läinudki kaua.“

Halloran võitles sooviga vastu vaielda, kuid käed laua all tõmbusid rusikasse. Ta oli oodanud mitu aastat kauem kui nii mõnigi mees, enne kui eluga edasi läks. Vihje, et Kerr naisi Hallorani elus ühekordselt kasutatavaks pidas, torkas sellegipoolest. Nii et Kerr viskas lihtsalt sööta. Ta ei tohi õnge minna.

„Täna hommikul ma siiski mõtlesin sulle,“ lausus Halloran, suutes hääle kuidagiviisi rahulikult ükskõikse hoida.

„Mis iganes sulle meeldib,“ kostis Kerr. „Ma mõtlesin kogu aeg, et vahest on sul tumedam pool, mille sa enda teada hoiad. Kui mõtted minust ja sellest, mida mul teha õnnestus, sul päevaga toime aitavad tulla, siis aitan hea meelega.“ Mehe irve laienes ja välgatusest tema silmis mõistis Halloran, et temas oli tärpanud huvi. Oli see teesklus, et süütuna paista? Või lihtsalt uudishimu, kui palju Halloran mõrva kohta teab?

„Vaatasin just su küllastajate nimekirja läbi ja silma hakkas üks tuttav nimi.“

„No me töötasime koos kolm aastat, Malc. Sa ju tunnend mu sõpru ja perekonda. Või neid, kes tahavad end veel selleks nimetada.“

„Mis ajast sa Kurt Goodchildiga nii hea sõber oled?“

Halloran kinnitas pilgu Kerri näole, otsides sealt mingitki reetlikku märki, kuid too jäi Goodchildi mainimise peale ükskõikseks.

„Ah, Kurt, ta oli kogu aeg üks pisut eksinud poisike.“

„Sa tead ise ka, et asi oli hullem.“ Hallorani oli treenitud meelde jätma olulisi pisiasju, nagu näiteks inimese näojooned, aga Kurt Goodchildi omad olid eriliselt silmatorkavad. Tema silmad. Neis oli ehmunud jänese pilk: ettevaatlik ja lõmitav. Tema hirmutamiseks piisas vähesest.

„Jah, noh, kui elad sellises väikeses külas nagu Irendale, siis kuuled nii mõndagi. Skisofreenia, mis? Kohutav. See võib muuta inimesed...“

„Mõjutatavaks.“

Kerr silmitses Hallorani. „Jah. Eks vist.“

„Nii et sa tunnistad seda?“

„Minu olukorras olev inimene ei tunnista iialgi midagi, Malc, sa tead seda.“ Kerr nõjatus tooli seljatoele. „Aga tänu sinule on mul piisavalt vaba aega. Nii et lase käia. Jutusta mulle mõni lugu.“

„Sa oled Goodchildiga rääkinud.“

„Kui inimesed vaeva näevad ja sind vanglasse vaatama tulevad, siis on ebaviisakas sõnatult passida, kus su kombat on?“

„Parem lõpeta lollli mängimine,“ ütles Halloran. „Otsekohe.“

„Vanglas olemine seab asjad tähtsuse järjekorda, Malc. Harjumuspärase isikliku vabaduse puududes ei hakata pisi-asjadega pead vaevama. Mul on siinpool aeda piisavalt häirivate tegelastega maid jagada, hullematega kui sinusugused. Nii et kui sa tahad, et ma sind tõsiselt võtaksin, pead mulle selleks põhjust andma.“

„Sa tead, et mind pole mõtet proovile panna,“ urises Halloran.

Kerri irve laienes veelgi. „Võib-olla aitab sinu proovilepanek mul huvitavalt aega veeta.“

„Millest te Goodchildiga rääkisite?“ küsis Halloran, püüdes kõigest hingest Kerri torgetest mitte välja teha.

„Enamjaolt tema emast. Sa ju mäletad, et keeruline on teda muudel teemadel rääkima saada. Ema on ainus tõeline sõber, kes tal on, muidugi peale minu. Sellepärast talle meeldibki temast päris palju rääkida.“

„Ja kui ma Goodchildilt küsiksin, saaksin samasuguse vastuse?“

„Mul pole vähimatki ettekujutust, mida temasugune ülekuulamispinge all räägiks.“

Halloran tundis, kuidas ta kannatus katkemisele üha lähemale nihkus, kuid ei saanud Kerrile millegagi välja näidata, et mees talle niimoodi mõjub.

„Olgu siis. Mängime nii, nagu sina tahad.“ Hallorani toon oli rahulik ja ükskõikne, kuid ta tõusis, toetas käed lauale ning kummardus Kerri poole. „Ma tahan teada järgmist: eile õhtul leiti Irendale'ist surnud naine. Uurijate praeguse info kohaselt usuvad nad, et mõrv toimus reede õhtul.“

„Mõrv? Mismoodi?“ Kerr limpsas huuli.

„Äkki räägid sina mulle?“ Halloran ajas end sirgu ja hakkas, käed rinnal risti, ümber laua kõndima.

„Ma ei saa aru, kuhu sa sihid, Malc.“

„Sihin sinna, et ma tean, ühel või teisel moel oled sa selle naise surmaga seotud. On ainult aja küsimus, kuni mulle selgeks saab, kuidas täpselt, aga muidugi saaksid end aidata, kui kohe üles tunnistaksid.“

Kerr kortsutas kulmu. „Ma olin oma tegudes väga hea, mu poeg. Sul kulus kuradima kaua aega, enne kui selleni jõudsid, millega ma tegelesin. Aga isegi mina pean tunnistama, et ei suuda trellide taga istudes sooritada mõrva külas, mis asub siit kahekümne miili kaugusel. Kuigi sinu arvamine, et ma selleks võimeline olen, on päris meelitatav.“

„Sinusugune oskab võimalust leida.“

„Kui arvestada selle koha ja Teesside'i vahel elutsevate kaabakate hulka, siis mis paneb sind arvama, et minul sellega mingit pistmist on?“

„Ütleme nii, et sellel surnukehal oli midagi ühist nendega, keda sina viie aasta eest sinna külla vedelema jätsid. Ainus vahe on selles, et seekord ei tapnud sa ise,“ vastas Halloran. „Goodchild tegi seda sinu eest.“

Kerr hakkas naerma. Ta naer oli vaikne ja puhkiv, jättes mulje, nagu ei suudaks ta hinge tõmmata. „Kui see on su parim teooria, siis mina küll kihla ei veaks, et sa selle loo lahendada suudad, pois.“

Halloran põrnitses teda altkulmu. „Minu alahindamine sulle minevikus head ei teinud. Samahästi võid kohe välja öelda, mida sa Goodchildile ütlesid.“

„Ma juba rääkisin sellest. Mõrvast meil juttu polnud. Kui Kurttil sellega mingit pistmist ongi, siis igatahes mitte millegi pärast, mida mina talle öelnud olen.“

„Nii et see on siis juhus, et Goodchild tuleb sind vaatama ja kolm päeva hiljem tapetakse külas, kus sa elasid, sinu tegutsemisviisi kasutades naine?“

„Ja see ei saa kohe kuidagi matkimiskuritegu olla, mis?“ küsis Kerr. Ta vangutas pead. „Seda mõtet ei hakanud sa kaalumagi, eks ole? Kukkusid kohemaid eeldama, et see puudutab sind. Seda, mida ma tegin. See su häda ongi, Malc, et sa kipud asju liiga isiklikult võtma. Kui ma tapsin K...“

„Ära mitte julgegi tema nime suhu võtta,“ sisistas Halloran, püüdes silme eest peletada kujutluspilti, kuidas ta käed ümber Kerri kõri surub. Pigistab piisavalt kõvasti, et mees saaks tunda seda valu ja ehedat õudu, mida tundsid tema ohvrid enne surma. Kamala teiste hulgas.

Kerr silmitses Hallorani otsekui ta mõtteid lugedes. Ta näol oli nii tõsine ilme, millist Halloran seal varem näinud ei olnud.

„No see on tõesti kurb lugu. Pärast kõiki neid aastaid arvad sa ikka veel, et see juhtus sinu pärast, mis?“

Halloran vaikis ja sõlmas käed rinnale.

„Malc, ma ei tapnud mitte ohvrite või nende perekondade pärast. Ma tegin vaid seda, mida hää mulle ütles.“ Kerr koputas sõrmega vastu pead ja itsitas vaikselt. „See oli nagu nälg, mida ma pidin rahuldama. Selles polnud midagi isiklikku. Arvasin, et nii nutikas võmm nagu sina on sellest nüüdseks juba aru saanud.“

Halloran kortsutas Kerri sõnu seedides kulmu. Kerr väitis, et tapmiste ajal oli ta olnud iidse surmajumala Odini mõju all. Halloran polnud kunagi aru saanud, kas Kerr tõepoolest uskus seda või oli see tema viis end oma korda saadetud jõledustest lahutada. Viis aastat kõrgendatud järelevalvega vanglas oleks võimaldanud talle aega sellel tasemel oma kuritegude üle järele mõelda, oma psühholoogilist loomust hinnata. Kuid üks kord oli Kerr Hallorani juba ninapidi vedanud ja mees ei kavatsenud sel teist korda juhtuda lasta.

„Mida sa tahad, mõistmist? Kuldmedalit oma tegude filosoofilise mõtestamise eest?“

„Ma lihtsalt räägin, kuidas asjad on,“ kostis Kerr. „Mingi osa minust tundis kergendust, kui ma kinni läksin. Valik, kas alluda häälele või mitte, oli mu käest ära võetud. Pärast aastate jooksul uuritud juhtumeid teab mingi osa sinust, millest ma räägin. Sa lihtsalt ei taha seda osa praegu kuulata. Sul on liialt tegemist, et tolle tüdruku mörva samuti isiklikult võtta ja näpuga näidata. Sa ei taha seda kuulda, Malc, aga ma olen süütu.“

„Süütu,“ surus Halloran läbi hammaste. „Mina seda sõna sinu kirjeldamiseks ei valiks. Mul pole aimugi, kuidas sa selle naise surmaga seotud oled, aga pea meeles, ma ei jäta enne, kui olen selle välja selgitanud.“